

Wulffers

en de zaak van...

**de dode
hoek**

DICK VAN DEN HEUVEL & SIMON DE WAAL

MOZAIK

Wulffers

en de zaak van...

de dode hoek

Dick van den Heuvel en Simon de Waal

Uitgeverij Mozaiek, Zoetermeer

Ontwerp omslag Studio Jan de Boer, Amsterdam

Foto omslag Johanna Baptist

ISBN 978-90-239-1036-7

NUR 331

© 2005 Uitgeverij Mozaïek, Zoetermeer

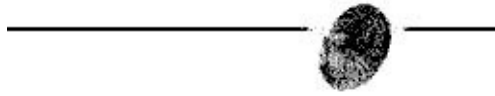
Meer informatie over deze roman en andere uitgaven van Mozaïek vindt u op
www.uitgeverijmozaiek.nl

Alle rechten voorbehouden

Deze uitgave is gebaseerd op de 1e druk met ISBN 90-239-9133-8

De televisieserie Missie Warmoesstraat van Metropolis Media (uitgezonden door de EO) biedt spannende politieverhalen uit de brandhaarden van Amsterdam.

In de Wulffers-serie worden nieuwe verhalen gebundeld en gedrukt – minstens zo spannend, maar beter hanteerbaar!

Het uitzicht vanaf de zevende bocht van de Col de Burdincurutcheta in de Franse Pyreneeën is ronduit overweldigend. Als de dag helder is, kijk je uit over de Gorges de Kakouetta met onder je de wat vervallen boerderij Bassaburua met zijn eindeloze akkers en in de verte de kleine opgeprikte dorpjes St. Engrace en Soudet Campagne. In het voorjaar heeft de zon hier nog mededogen en brandt hij vooral de ochtendwolken weg die voor het grootste deel ontstaan door verdampt dauwvocht. Af en toe waagt een fietser zich aan de beklimming van het massief, het hemd wijd open, net zoals de mond, om toch maar zoveel mogelijk zuurstof binnen te krijgen. Soms durft een cyclist het aan om aan deze kant van de berg af te dalen, al weet hij dat hij beneden zijn remblokjes zal moeten vervangen. Met de geur van brandend rubber in zijn neusgaten zal hij wellicht hier al afstappen. Hij durft niet meer verder, hij gaat wel lopen. De berg stijgt en daalt hier gemiddeld met elf procent. Gemiddeld!

Sinds de jaren zeventig rijden hier geen vrachtwagens meer. Ze volgen liever de route langs de zee waar weliswaar een forse tol wordt geheven door de nooddriftige regeringen van Spanje en Frankrijk, maar dan heb je een weg die je strak en vlot naar je volgende bestemming brengt. Wie haast heeft, waagt zich niet in de Pyreneeën, want met alle bochten en het dalen en klimmen duurt een rit van pakweg zeventig kilometer al gauw enige uren. Niemand wist dan ook waarom Gerard van der Borch op de zevende mei de route over de Col de Burdincurutcheta had genomen. Hijzelf kon het de politiemannen, die pas uren na het ongeluk het wrak in de Gorge wisten te bereiken, niet meer vertellen. De val in het honderdtwintig meter diepe ravijn had hij niet overleefd.

Blijkbaar had de ervaren chauffeur de macht over het stuur verloren, juist in deze zevende bocht. Daar stond een laag, wit hekje om te voorkomen dat fietsers die zich het snot in de ogen hadden getrapt hier uit de bocht vlogen en dezelfde smak maakten. Maar zij hadden in dat geval een goede kans om terecht te komen op het kleine plateau, drie meter dieper. Dan kwam je er vaak met wat schrammen en hooguit een gebroken sleutelbeen van af. De vrachtwagen had meer vaart en meer massa gehad en was doorgesloten,

over het plateau heen. De struiken en bomen konden het gevaarte niet stoppen. De wagen had een slinger gemaakt, als een kurkentrekker, en was daarna over de kop geslagen.

‘Dat moet een spektakel geweest zijn,’ bromde de oude inspecteur Raymond Souplex vanaf de zevende bocht. Hij kon zich nauwelijks voorstellen hoe de twaalftonner een complete radslag had gemaakt voordat de wagen in het dal zijn laatste rustplaats had gevonden. Het moest werkelijk een onvoorstelbaar gezicht zijn geweest. Hij schudde het hoofd.

Brandweermannen waren beneden bezig om het lichaam van de dode Nederlander uit het wrak te zagen. Ze hadden geen haast. Gelukkig waren de tanks van de DAF LW twaalftonner goed afgeschermd en beveiligd zodat er geen ontploffingsgevaar was en ook niet was geweest. De agenten en hulpverleners konden rustig hun werk doen.

Souplex bleef op afstand. Hij was tien jaar geleden uit Parijs vertrokken na een hooglopend conflict met commissaris Louis Bourrel en diens gluiperige vazal, de juge d’instruction Marc Eyraud. Hij had zich voorgenomen nooit meer op een plek terecht te komen waar minder dan vrede en deugdzaamheid te halen was. Hij zou zich voortaan alleen nog druk maken om weggelopen katjes of kleine burenruzies. Hij had de harde misdaad van de Lichtstad van zeer dichtbij gezien. Hij had de corruptie meegemaakt van een korps dat veel te gevoelig was voor de vrijgevigheid van het geboefte. En hij had zijn vingers er niet achter gekregen. Hij had ze achtervolgd, niet alleen de misdadigers maar ook zijn collega’s die met het tuig heulden. Het had hem uiteindelijk zelf de kop gekost. Ze hadden hem ‘le pou dans la police’ genoemd. De luis in de politie, de luis in de pels, le pou dans la pelisse. Hij had overplaatsing aangevraagd, en ze hadden hem in een gehucht weggestopt waar zijn mannen hooguit twee bekeuringen per jaar konden uitdelen.

Zijn assistent Jean Dupuy maakte driftig notities.

‘Waarom doe je dat?’

‘Ik vertrouw het niet,’ zei Dupuy.

‘Ik wel,’ zei Souplex. ‘Een vrachtwagenchauffeur geeft teveel gas en neemt de bocht te krap. Hij rijdt rechtdoor terwijl hij linksaf had gemoeten. Hij klapt door een hekje dat niet bedoeld is hem tegen te houden. Hij dondert een ravijn in, draait om zijn as, slaat over de kop en is dood. Het wrak moet worden geruimd door zijn werkgever. En het is aan de Nederlandse politie of aan zijn

baas om zijn familie in te lichten. Daarmee is de zaak klaar.’

‘Maar...’ De assistent had nog een complete volzin voorhanden, vol vragen over dit ongeluk. Allemaal slimme observaties, intelligente deducties, verbijsterende conclusies... een hele politieschool vol prachtige Franse bijzinnen. Maar hij kwam niet ver.

‘Zei je wat?’ zei Souplex en draaide zich om. Zaak gesloten.

Zij hoorde het bericht aan het einde van de dag toen de kinderen al thuis waren van school en nog even wilden spelen op het pleintje verderop. Ze was alleen thuis, maar dat was ze gewend. Gerard vertrok op maandag en kwam op donderdag aan in Sevilla om te lossen. Daar haalde hij nieuwe vracht en vertrok hij op vrijdag om op dinsdag weer in Nederland te arriveren, zodat hij op woensdag weer kon vertrekken om zo op maandag weer in Sevilla te zijn. Het was een schema waarin weekenden niet telden, waarin de orde steeds verschoof. Als het rooster het toeliet, was hij één week vrij na zes keer op en neer gereden te zijn naar Spanje. Af en toe sliep hij een nacht thuis, meestal op de bank omdat hij en zij niet gewend waren naast elkaar de slaap te vatten. Hun huwelijk was ondanks – of wellicht dankzij – de schaarse momenten dat ze samen waren, goed en deugdelijk. Ze hadden twee kinderen: een jochie van elf, een meisje van veertien. En een eengezinshuis op de plek waar ooit het Ajax-stadion stond, aan de rand van Amsterdam.

Eva hield vol dat ze gelukkig was, al had het leven minder in petto dan ze eens gehoopt had. Met de kinderen ging het goed, ze waren gezond en op school kwamen ze goed mee. Ze hadden vriendjes en ze waren altijd druk met van alles. Eva’s eigen leven was in een soort stilstand terechtgekomen, ook al zag ze niet hoe ze ooit tijd zou moeten hebben om daar verandering in te brengen. In de zorg voor de kinderen, de zorg voor het gezin, de dingen in huis, de sociale contacten met haar familie en hun vrienden ging zoveel tijd zitten, dat elke week tot de nok toe was gevuld.

Soms droomde ze van een studie, als de kinderen het huis uit waren. Ze zou graag een taal spreken, een taal die niemand anders sprak. Geen Frans of Engels, geen Duits, maar Italiaans of Russisch. Iets wat haar leven weer bijzonder zou maken, zoals het was op de middelbare school. Daar hadden de leraren altijd gezegd dat het met Eva wel goed zou komen. Zij kon beter leren dan haar kinderen nu. Ze had eigenlijk moeten gaan studeren. Ze had dokter moeten worden, of voor de klas moeten staan.

De liefde was spelbreker geweest. Gerard had haar hart geopend. De

eeuwigheid kon ze met hem wel aan; ze had in zijn ogen gezien dat hun liefde voor altijd was. En daarmee offerde ze haar eigenzinnigheid op. Want in Gerards ziel waren twee liefdes; die voor zijn vrouw en hun gezin, en die voor de vrijheid van de weg. Destijds, in die zwaarste jaren van hun leven, toen zijn aanwezigheid in huis vereist was, had hij geprobeerd om werk te vinden in de omgeving. Hij was lossier geworden bij een vrachtwagenbedrijf, een baan van negen tot vijf. Drie jaar lang. Hij was er doodongelukkig geworden. Maar het moest.

Toen ze hem brood kwam brengen – want dat was hij vergeten, één dag – zag ze hem op de loshaven staan. Het was nog maar een jaar na dat vreselijke... Dat ene waar ze nooit, bijna nooit meer over spraken. Hij had de vracht ingeladen bij een ander en de deuren van de wagen gesloten. Die reed weg, en hij stond daar en keek hoe de chauffeur van het terrein vertrok. Ze zag hoe zijn ogen de wagen volgden, en hoe ze hem zouden blijven volgen tot vóór voorbij de horizon als dat mogelijk was. Toen zag ze dat zijn verlangen om te rijden zo enorm was dat ze hem onmogelijk kon opsluiten in haar huis.

Die avond – zonder dat hij erom vroeg – had ze hem gezegd dat hij weer mocht gaan. Hij had geweigerd, gezegd dat het niet kon, dat zijn grote verlangen niet ten koste van hun leven samen mocht gaan. Ze hadden voor de eerste keer ruzie gekregen, maar een prachtige ruzie. Een ruzie van twee verliefde zielen die elkaar het grootste geluk gunden en zichzelf daardoor zielenleed berokkenden.

Alweer drie jaar reed hij nu, en vaak dezelfde route. Langs de kust naar Sevilla en weer terug. Hij belde elke avond, en hij e-mailde zo vaak als hij maar kon. Hun huwelijk had nergens meer een pauze gehad, want ze waren altijd in elkaars leven, ook al was hij ver weg.

Soms staarde ze door het raam naar de kleine tuin voor hun huis, alsof dat uitzicht bood op meer leven dan dat van de dagelijkse beslommeringen. Soms dacht ze achter de heg een horizon te zien die iets meer ruimte zou bieden voor haar eigen geest. Soms verdwenen de potplanten en de schuur, de hark en het gazon, de door de zon verkleurde wasmolen en de eikenhouten meubels die nodig weer eens in de olie gezet moesten worden. Dan was de eigen reis in haar hoofd – de reis die ze ooit zou maken, die haar terug zou brengen naar de collegebanken waar ze ooit als beste van de klas zat te lachen. Ooit zou ze weer jong worden. Nu bracht haar uitzicht een blauwe directiewagen en twee mannen met sombere gezichten, in goedzittende pakken en stropdassen van de zaak.

Even wilde ze niet ontwaken uit de dagelijkse mijmering bij het raam, tot ze zag dat ze het hekje openden en het pad naar haar huis op kwamen lopen, zonder te zwaaien en zonder te glimlachen. Ook al hadden ze haar gezien bij het raam, ze drukten op de harde bel van het huis, die geen enkele dagdroom liet bestaan. Ze keek even naar de kamer, of die klaar was om bezoek te ontvangen, en liep toen de hal in om de twee directielieden van Verhoef's Internationaal Vervoer binnen te laten. Jochem Verhoef, kleinzoon van de oprichter en tegenwoordig algemeen directeur, en Boris Zaanhoven, manager buitenland, hadden een droevig bericht.

Op de roodleren bank hield ze de papieren van de Franse politie in haar hand. Ze liet de hand van Jochem over haar rug gaan. Tranen kwamen er niet, al leken haar ogen te branden in haar hoofd. Ze las het bericht een tweede keer. Het was een telegram in het Frans dat melding maakte van een ongeluk met een DAF LW van Verhoef's Internationaal Vervoer op de Col de Burdincurutcheta. Er viel één slachtoffer te betreuren. De chauffeur had identiteitspapieren bij zich: het was Gerard van der Borch. Positieve identificatie door een naast familielid moest nog gebeuren. Het lichaam zou diezelfde avond worden overgevlogen naar Nederland.

‘Wat deed hij daar?’ vroeg ze.

‘Dat weten we niet,’ zei directeur Verhoef.

‘De Pyreneeën... hij neemt nooit de Pyreneeën.’

‘We weten het niet.’

‘Hij neemt de zeeroute. Dat weet je toch? Hij neemt altijd de zeeroute. Waarom reed hij daar?’

Nu zweeg de directie. Er werden blikken gewisseld; beide heren wisten blijkbaar niet waarom Gerard van zijn gebruikelijke route was afgeweken. Ze konden geen antwoord op haar vraag geven.

‘Gaan jullie dat onderzoeken?’

‘Ik denk het wel.’

Ze stond op. Ze was kwaad.

‘Wat nou? Dat denken jullie wel? Hij had daar niks te zoeken! Waarom onderzoeken jullie dat niet? Jullie moeten toch weten waarom hij de Pyreneeën in reed?’

De deur van de woonkamer ging open en Quinten en Djamila kwamen

binnen. Het meisje, de oudste, hield de hand vast van haar jongere broertje. Ze leken gewaarschuwd, want nieuws ging snel in deze kleine wijk. Misschien had de buurvrouw aan de overkant – die zelf ook vaak door het raam keek naar haar eigen horizon – gezien hoe de onheilstijding had aangebeld, was binnengelaten en hoe zij voor ontredding had gezorgd bij Eva. Wellicht was ze daarna naar de speeltuin gelopen om de kinderen naar huis te sturen.

Djamila had meteen gedacht dat het iets met haar vader moest zijn, omdat die altijd zo ver weg was, op plekken waar ze niet voor hem kon zorgen. Zo dacht ze nu eenmaal. Ze had haar broertjes hand gepakt en gezegd: ‘We moeten naar huis.’ Zwijgend hadden ze van een afstand de zwarte directiewagen gezien.

Pas toen Eva haar kinderen zag, begon ze te huilen. De kinderen troostten haar zo goed en zo kwaad als ze konden. De twee directielieden vonden het tijd om te gaan. Als er iets was dat zij nog konden doen, dan waren ze vierentwintig uur per dag, zeven dagen in de week bereikbaar. Ze lieten kaartjes achter met daarop handgeschreven nummers van privé en mobiele telefoon. Ze gingen weg, een ontredderd gezin achterlatend.

Voor de Franse politie was het onderzoek nog diezelfde avond afgerond. De doodsoorzaak was een ongeluk. De chauffeur had de macht over het stuur verloren in een scherpe bocht van de Col de Burdincurutcheta en had met zijn wagen, een DAF LW, een val van meer dan honderdtwintig meter gemaakt. De wagen – zo wisten ze intussen van de directie – zou worden geborgen door een bedrijf uit de streek. Het lichaam van de dode chauffeur zou die avond nog worden verscheept naar de luchthaven van Marseille om daar met een speciale vlucht naar Amsterdam gebracht te worden. Raymond Souplex had de nodige faxen naar superieuren en instanties verstuurd, en natuurlijk naar de Nederlandse betrokkenen. Zijn kantoor in St. Engrace beschikte niet over e-mail en internet, maar er stond wel een fax die op dezelfde lijn was aangesloten als de telefoon. Zijn voorgangers hadden nooit gevraagd om uitbreiding van de installatie; Souplex zelf vond het een voordeel om vrijwel onbereikbaar te zijn. Soms dacht hij dat de kleine politiepost het zelfs zonder meldkamer afkon. Er gebeurde in de omgeving van St. Engrace nooit iets, behalve dit dan.

Dat was ook de reden waarom Raymond Souplex hier woonde en werkte. Hij had de plek zorgvuldig uitgekozen. In de systemen van de Franse politie had hij laten uitzoeken waar in zijn prachtige land de minste misdaden

werden gepleegd. Toen hij de streek eenmaal gevonden had, zocht hij er een plekje waar hoegenaamd niets gebeurde. De Parijzenaars zochten hun rust op het platteland in andere delen van het land van Marianne, maar St. Engrace leken ze te mijden. En de buitenlanders – die overal boerderijen, soms hele gehuchten opkochten om er vakantie-onderkomens in te maken en die vervolgens verhuurden aan alles wat maar luidruchtig was – ook de buitenlanders hadden het dorpje nog niet ontdekt.

Stilte zocht Raymond Souplex, en rust. Als hij 's ochtends in de herfst wakker werd, kon hij bladeren horen vallen op het grindpad. Niemand kwam hier, niemand wilde hier zijn, niemand had dit paradijselijke plekje op aarde nog ontdekt, behalve de bewoners van St. Engrace zelf. En zo moest het ook maar blijven, vond de politieman.

Een 'zaak' was het niet. Er werd geen dossier opgemaakt en het ongeluk zou nooit aan een onderzoek worden blootgesteld omdat de hele gebeurtenis nogal evident was. Een vrachtwagen in een ravijn. Vroeger – toen de zeeroute er nog niet was – gebeurde het vrij vaak, maar sinds de jaren zeventig waren de bergen alleen maar voor fietsers en toeristen, die soms wel uit een bocht vlogen, maar zo langzaam reden dat ze zelden het ravijn indoken. De hele zaak was voor Raymond Souplex daarom een klus die binnen vierentwintig uur afgehandeld moest worden. Het lichaam zou in Nederland nog wel moeten worden geïdentificeerd, maar het leek Souplex sterk dat de zaak daar nog vertraging zou ondergaan. Hij had de foto's op paspoort en rijbewijs bekeken en die leken sprekend op de man achter het stuur. Dat wás Gerard van der Borch, het kon niet anders. Als zijn vrouw hem had herkend, kon ze zijn begrafenis regelen en zou niemand meer vragen naar dat ongeluk in het ravijn.

Behalve wellicht in Café Juliette waar Souplex graag een Pinard nam en één verhaal kon toevoegen aan de vele die hij er 's avonds vertelde. Dit keer zou hij in geuren en kleuren beschrijven hoe de Nederlandse vrachtwagen niet alleen een curve maakte tijdens zijn afdaling, maar ook een koprol waarbij de wagen uiteindelijk zelfs verticaal had gestaan, 'comme la colonne de Napoléon'. Hij hield van overdrijven. Niemand had het ongeluk met eigen ogen gezien, maar Raymond Souplex kon het zijn toehoorders beschrijven alsof het een filmbeeld was. Hij zou de stamgasten laten meesturen in de zevende bocht, daar zouden ze de macht kwijtraken. Hij liet hen daarna de angst zien in de ogen van de chauffeur die eerst nog het plateau had geraakt om daarna de eindeloze diepte in te duiken. Daarna mochten ze meereizen

met de vrachtwagen alsof ze de duizelingwekkende tocht deden in een achtbaan: eerst de kurkentrekkerbeweging en daarna – hopla – de koprol. Ze zouden met open monden luisteren en ‘ah’ en ‘olala’ en ‘ah bien’ roepen. En als er geen doden gevallen zouden zijn, zouden ze misschien zelfs voor Souplex applaudisseren. ‘Niemand kan vertellen als onze maître Souplex,’ zou Jacques vanachter de tap zeggen en hij zou een nieuwe Pinard voor de inspecteur inschenken... En hij zou de dag zegenen dat hij was vertrokken uit het onbetrouwbare Parijs. Hier was hij volmaakt gelukkig.

Het lichaam van Gerard van der Borch kwam aan in de nacht van zeven op acht mei, om twee minuten over drie. Het zou vanaf Schiphol naar het dichtstbijzijnde ziekenhuis worden gereden zodat daar de nabestaanden konden bevestigen dat het hun echtgenoot en vader was. De begrafenisondernemer die belast was met het repatriëren van het stoffelijk overschot, was met de lijkwagen het luchthaventerrein opgereden, zoals hij tientallen keren eerder had gedaan. Het vliegtuig had niet alleen het lichaam van de chauffeur aan boord, maar ook wat exportgoederen. Door middel van een houten paneel dat in het vliegtuig verschoven kon worden was de kist gescheiden van de andere vracht.

Het uitladen van het lichaam gebeurde met de nodige zorg en toewijding, ook al waren er geen nabestaanden bij aanwezig. Stan van Henegouwen die sinds zeven jaar werkzaam was bij de coöperatie, nam zijn vak als begrafenisondernemer uiterst serieus. Die middag – nadat de zus van Eva van der Borch hem had gebeld om een en ander te regelen – was hij meteen naar het huis van de overledene gereden om te praten met de vrouw en de kinderen. Hij had ze laten vertellen over hun liefhebbende man en hun zorgzame vader zodat hij een mooie tekst kon samenstellen voor de rouwkaart. Hij wist dat het zijn taak was dat het gezin geen andere zorg had dan de verwerking van het tomeloze verdriet. Hij wist wie hij moest bellen om het lichaam naar Nederland te krijgen, en hij wist ook precies hoe de gang van zaken verder zou zijn. Als de politie in St. Engrace er zorg voor zou dragen dat Gerard op het vliegveld van Marseille terecht kwam, dan zou daar een vliegtuig klaar staan om het lichaam mee te nemen naar Nederland. Vanaf Schiphol had Stan het zelf onder zijn hoede. Een korte tocht naar het ziekenhuis voor de identificatie en daarna zou hij zorg dragen voor de mogelijkheid om van Gerard afscheid te nemen. In hun eigen kleine centrum, recht tegenover de woonwijk waar het gezin Van der Borch een thuis had.

Maar net die nacht kampte het Academisch Medisch Centrum met stroomuitval. Die had nauwelijks gevolgen voor de behandeling van de patiënten. Het ziekenhuis in Amsterdam Zuidoost had een noodaggregaat dat ervoor zorgde dat alle diensten gewoon op volle sterkte hun werk konden doen. Zelfs de bezetting van de operatiekamers liep geen gevaar. Enkele minder belangrijke taken werden doorgeschoven naar ziekenhuizen in de buurt, alleen deze nacht, want naar alle waarschijnlijkheid was het euvel de volgende dag weer verholpen. Toen Stan bij het AMC arriveerde, hoorde hij dat hij moest uitwijken naar de dienst pathologie van de Amsterdamse politie. Die zouden minstens zo zorgzaam omspringen met de hele zaak als hier in het ziekenhuis. Alleen moest Stan het gezin – midden in de nacht nog wel – inlichten dat ze niet naar het AMC moesten, maar naar het gebouw aan de Gaasperdammerweg.

Andreas de Graaff, patholoog-anatoom van de Amsterdamse politie, hield van de nachten in zijn Dodenrijk, zoals hij het gebouw noemde waar hij zijn onderzoeken deed. Vaak begon hij pas in de avond aan zijn werk omdat hij dan niet gestoord werd door vervelend rinkelende telefoons en driftige politiemannen die allemaal vonden dat hun kleine onderzoek het belangrijkste was in dit ondermaanse. Hij hield van de stilte en de rust. Hij gunde het de doden dat hun lichaam bestudeerd werd met de concentratie van de avond en de nacht. In de ronde hal waar hij schot- en steekwonden bekeek en probeerde te ontdekken of ze iets wilden verraden over de daders van hun moorden, liet hij Mozart klinken. Het had hem moeite gekost om in de betonnen ruimte met zijn holle klank iets van akoestiek aan te brengen, maar sinds hij zwarte dekens tegen de vlakke wanden had gehangen, was die vervelende echo gelukkig verdwenen. Muziek zoals de muziek bedoeld was en niet een brij van klanken door die verschrikkelijke weerkaatsing.

Ook al kwamen er lompe boeren van inspecteurs en rechercheurs in deze ruimte, smakeloze gasten met alleen maar haast in hun lichamen en een routineuze kijk op de dood, ook al voelde Andreas de Graaff zich veel meer verbonden met de gestorvenen dan met de levenden, ook al wist hij dat deze lijken niets meer zouden zien van de schilderijen in de ruimte en niets meer zouden horen van de composities van Mozart of Britten – hij had het allemaal zó gedaan vanwege hen.

Die avond ging de telefoon.

Of de afdeling pathologie-anatomie van de Amsterdamse politie even ‘een

gevalletje' wilde overnemen. Er was namelijk stroomuitval in het AMC. Liefst had hij 'nee' gezegd tegen de onbehouwen regelneef aan de andere kant van de lijn, maar hij beseftte dat hij dan ook 'nee' zei tegen een dode en tegen nabestaanden. En voor hen moesten zijn poorten altijd geopend blijven.

'Laat ze maar komen,' zei hij. De kogelgaten en steekwonden gingen weer even de vriezer in. De ruimte moest worden klaargemaakt voor Gerard van der Borch.

Ze had haar kinderen meegenomen. Begrafenisondernemer Stan van Henegouwen bleef voortdurend in hun buurt. De kinderen zagen er helder uit, vastbesloten om de klus te klaren. De slaap had zijn strijd opgegeven; ze waren klaarwakker. Eva hield ze allebei aan een schouder vast toen ze de ruimte binnenkwam en Andreas de Graaff ontmoette. Van Henegouwen stond op gepaste afstand.

'Ik zal u naar hem toebrengen,' zei Andreas met zijn zachte, sonore stem. 'Hij heeft een zwaar ongeluk gehad maar ik heb hem een beetje opgeknapt en nu ziet hij er goed uit.' Hij keek naar de twee moedige kinderen. 'Jullie hebben nog nooit iemand gezien die dood is?'

Ze schudden hun hoofd en keken naar de brancard in het midden van de ruimte met de zwarte dekens en de schilderijen die neerkeken op het lichaam in het midden. Het was een soort kapel, vonden ze. De Graaff had de muziek maar even uitgezet. Soms was elk geluid ongepast.

'Misschien wilt u eerst kijken, voordat...'

'Nee,' zei Djamila en haar ogen stonden fel. 'Wij willen pappa zien. We hebben erover gepraat en we willen hem alledrie graag zien. Mamma, mijn broertje en ik.'

Het jochie knikte, duidelijk bang voor wat hij te zien zou krijgen.

'Je hebt gelijk,' zei de patholoog en hij nam ze mee. Ze liepen naar het midden van de ruimte waar een laken het lichaam van Gerard van der Borch verhulde. Hij keek ze nog even aan en wachtte op een korte knik van Eva. Toen sloeg hij het witte laken terug zodat het gezicht van Gerard zichtbaar werd. De drie huilden niet, schrokken ook niet, zagen alleen maar hun vader, alsof hij sliep.

'Dat is mijn man,' zei Eva.

‘Dat is mijn pappa,’ zei Djamila.

‘Ja,’ zei Quinten en hij hield de hand van zijn zus stevig vast.

Andreas de Graaff wilde de drie even alleen laten met hun verdriet en stond op het punt om van hen weg te lopen toen Eva hem een vraag stelde.

‘Hoe is hij om het leven gekomen?’

Hij draaide zich om, fronste de wenkbrauwen.

‘Ik... ik hoorde dat hij een ongeluk heeft gehad in de Pyreneeën.’ Andreas de Graaff keek naar de begrafenisondernemer die bevestigend knikte.

‘Dat is zo,’ zei ze. ‘Maar kunt u de doodsoorzaak vaststellen? U bent toch van de politie?’

‘Ik heb gehoord dat dit een ongeluk is. Het is geen politiezaak. Het lichaam is hierheen gekomen omdat de afdeling pathologie van het AMC...’

Zij liet hem niet uitspreken. ‘Kunt u hem onderzoeken? Kunt u nagaan of er iets is gebeurd wat niet klopt? Dat kunt u toch?’

Stan van Henegouwen liep iets naar voren.

‘Mevrouw Van der Borch. Door een omstandigheid moet de identificatie plaatsvinden bij de politie. Maar dat heeft alles te maken met een technisch ongemak in het AMC. U moet niet denken dat er nu sprake is van een politiezaak.’

‘Waarom niet?’

‘Omdat wij alleen als gastheer fungeren,’ zei Andreas de Graaff. ‘Als ik onderzoek wil doen op dit lichaam, dan moet er een politiezaak van gemaakt worden, en in dit geval...’

‘U kunt er een politiezaak van maken?’

‘Nee, dat kan ik niet. Ik onderzoek alleen lichamen, die...’

‘Wie moet ik daarvoor hebben?’ Ze keek hem strak aan. Hij antwoordde niet. ‘Mijn man rijdt nooit door de Pyreneeën. Hij neemt altijd de zeeroute. Hij is een uitstekend chauffeur, hij raakt niet zomaar uit een bocht. Ik denk dat mijn man is vermoord.’

Stan van Henegouwen haalde diep adem en keek naar de patholoog. Beiden begrepen dat het verdriet de redelijkheid van het gezin ten diepste had verstoord. Er zouden goede troostende woorden nodig zijn om deze drie

rouwende mensen gerust te stellen. De kinderen stonden als zijsteunen naast hun moeder. Ze schrokken niet van wat ze zei; blijkbaar had ze het al eerder gezegd. En blijkbaar waren ze het met hun moeder eens. Hun vader kon geen ongeluk hebben gehad, hij was een onfeilbaar chauffeur.

‘Ik zal iemand bellen,’ zei Andreas en hij zocht het nummer van Cas Wulffers.